

25/4/84x

Σχολιάζοντας

Πού θα κρύψουν τον Αλέξανδρο;

Εχουμε γράψει πολλές φορές για τον θαναλισμό της αναγραφής συνθημάτων και άλλων ανοσιών πάνω στα θάβρα αγάλματων και ανδριάντων, από ένα κατάπτυστο τμήμα της νεολαίας. Η άστυνομία, ο δήμος και οι λοιπές αρχές, δεν είναι σε θέση να καταστρέψουν το κακό. Αλλά, τι σκέφτηκε ο δήμος; Νά μεταφέρει το άγαλμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου από την παραλία σε άλλο μέρος για να το προσφύλαξει από τις επιγραφές. Αλλά δεν σκέφτηκε, ότι και τα άλλα έργα τέχνης, οι προτομές και τα αγάλματα, έχουν την ίδια κακή τύχη, ανεξάρτητα σε ποιο σημείο της πόλης βρίσκονται; Επομένως η μετακίνηση δεν εξυπηρετεί τίποτε και μόνο εξοδα και ζημιές μπορεί να φέρει.

Θετικό θέμα

Αποτελεί πολύ θετική ενέργεια το γεγονός ότι η ύπαιθρος πολιτισμού κ. Μερκούρη, άσφαχτος να διαθέσει 80.000.000 δραχμές για την επισκευή του πρώην Βασιλικού Θεάτρου. Με το ποσό αυτό είναι δυνατόν το παλιό αυτό κτήριο να αξιοποιηθεί και να στεγαστεί θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, συνεδριάσεις κ.λπ. Δύο σημεία θά θέλαμε να επισημάνουμε: πρώτον ότι η άναγγελα για τη διάθεση του κοινού δεν πρέπει να μείνει στα χαρτιά και δεν πρέπει επίσης να καθυστερήσουν οι διαδικασίες και οι εργασίες και δεύτερον, θά πρέπει να μελετηθεί καλά ποιά μορφή θά πάρει το θέατρο. Οι σελίδες αυτές, που έχουν επανειλημμένα ασχοληθεί με το θέμα, δεν κρίνουν άσκοπο να θυμίσουν ότι το πρώην Βασιλικό Θέατρο κτίστηκε για θερινό και ότι η απόπειρα (για λόγους ανάγκης στην κατοχή) να χρησιμοποιηθεί σαν χειμερινό, δημιουργήσει πάντοτε προβλήματα άκουστικής, θερμοκρασίας και άλλα.

Χαιρόδητες

Οι καταλήψεις παραμένουν στη μόδα εδώ και χρόνια και πολλές φορές έχουμε εκπλαγεί από άστοχες ή υπερβολικές ενέργειες αυτής της μορφής. Τό ότι θα είχε ωστόσο και κατάληψη... λογοτεχνικό περιόδικου, αυτό δηλαδή που δεν το περιμέναμε καθόλου. Και όμως, συνέβη σ' «Γράμματά και τέχνες», οθνητικό λογοτεχνικό έντυπο. Τι να πει κανείς; Εδώ ο κόσμος κοιγεται και...

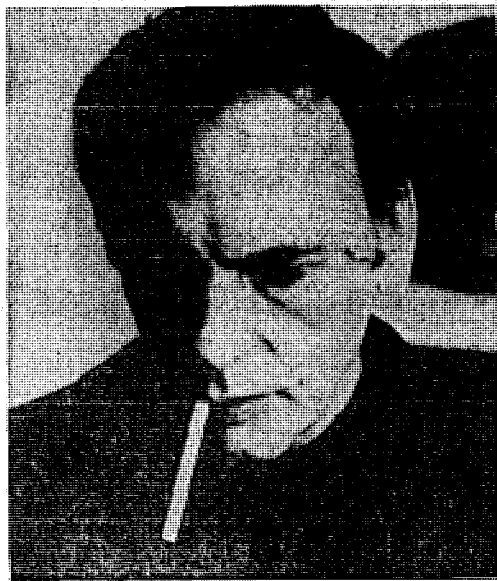
Μόνο...

Αγοράστηκαν και φέτος θιλία λογοτεχνικών όντι ποσό 10.000.000 δραχμών, που σημαίνει ότι πάνω από 200 άτομα

Ολο και περισσότερα έργα παρουσιάζονται

Τό όμοφυλοφιλικό πρόβλημα στη σκηνή και στην οθόνη

Η Κυβέλη τολμήσε τό 1926.- Τά μεταπολεμικά χρόνια.- Ταινίες ελληνικές και ξένες

Ο Ζάν Λουί Τρεντινιάν, όπως εμφανίζεται, σαν πατέρας στο φιλμ «Εκρηξη στην καρδιά».

Η εβδομη τέχνη

Μιά ιταλική ταινία αποτελεί μελέτη για την τρομοκρατία

«Η σωστή ομάδα» ένα φιλμ για τό έπος των ασφραντινιόν

Ενας Ιταλός σκηνοθέτης που δεν είναι πρωτοφανερωτός, αλλά και δεν είναι πολύ ταλαντούχος σκηνοθέτης της Ιταλίας, από αυτούς που θήκαν γύρω στο 1970. Ταινίες του για την τηλεόραση πέτυχαν διακρίσεις σε ξένα φεστιβάλ (τό «Θάνατος στη δουλειά» στο Λοκάρνο και «Ο νέος Αρχιμήδης» στο Σάν Σεμπάστιαν). Είναι περίπου 40 ετών κι όμως θεωρείται ακόμη νέος.

Εμπνερασμένος από τό κλασικό Χόλλυγουντ, αλλά και άνηκοντας στην αδάν-γκάντ, δημιουργεί πάντα ταινίες που δίνουν οικείρες για πολλές συζητήσεις. Στην κατηγορία αυτή ανήκει και τό φιλμ «Εκρηξη στην καρδιά», που τό θέμα της είναι ή τρομοκρατία, όπως έχει ξεελαχθεί τό τελευταία χρόνια στην Ιταλία. Στην ταινία αυτή παίζει ο Ζάν Λουί Τρεντινιάν, που δημιουργεί έναν από τους καλύτερους ρόλους της καριέρας του, θυμίζοντας τόν «Κομφωμιστά», που και σαν θέμα συγγενεύει με την ταινία του Αμελίο. Ο ίδιος ο σκηνοθέτης μιλάοντας για τό «Εκρηξη στην καρδιά»,

Μέχρι πριν από δύο εβδομάδες παιζόταν στη Θεσσαλονίκη τό έργο «Ερωτική τριλογία» από τό Δημήτρη Ποταμίτη και τόσους συνεργάτες του. Και πριν δύο χρόνια είχαμε δει την «Ξανθιά φράουλα». Έργα που ασχολούνται με τό πρόβλημα της όμοφυλοφιλίας, καθένα με τόν τρόπο του και ανάλογα με τις ικανότητες του συγγραφέα. Και, θέβαια, τό δυο αυτά έργα δεν είναι τό μόνα που ασχολούνται με τό θέμα αυτό. Μόνο που στη Θεσσαλονίκη δεν έχουν έλθει όλα τό ανάλογα έργα που ανέβηκαν στην Αθήνα.

Φυσικά, πυκνότερες είναι οι αναφορές στο θέμα της όμοφυλοφιλίας στον κινηματογράφο, τόν ξένο, αλλά και τόν ελληνικό, ιδιαίτερα με τό πιο πρόσφατα έργα (Άγγελος, γλυκεία συμμορία κλπ). Αλλά εκεί υπάρχει μιά άλλη κατάσταση και άλλη διάσταση, που θά μάς άπασχολήσει στο τέλος.

Από την Κυβέλη

Θά άδειξε νά αναφερθεί ότι τό πρώτο όμοφυλοφιλικό έργο που ανέβηκε στην Ελλάδα ήταν «Η άχμάλωτος» του Μπουρνάλ. Κι αυτό έγινε πριν σχεδόν έξι δεκαετίες, ουγκρεμμένα τό 1926. Την τόλμη τότε είχε ή Κυβέλη. Θέατρο τό «Διονύσια». Τό ίδιο έργο είχε ανέβει πριν λίγο στο θέατρο «Φέμινα» του Παρισίου και ά Σπύρος Μελάς, που θρισκόταν εκείνο τόν καιρό στη γαλλική πρωτεύουσα, έγραψε μίαν άνταπόκριση στο «Έθνος» της εποχής.

«Η άχμάλωτος», ήταν ή ιστορία μιάς νέας κοπέλας που είχε δεθεί με ένα παντρεμένο ζευγάρι. Ο πατέρας της κοπέλας έκπληροετα όταν, σε μιά άνάγκη του νά ταξιδέψει μακριά από τό Παρίσι, ή κόρη του άρνείται έπιμωνα νά τόν άκολουθήσει. Στην αρχή δικαιολογείται στον πατέρα της ότι άσπασει κάποιον νεο και δεν μπορεί νά τόν άποχωριστεί. Αλλά σύντομα ή δικαιολογία πέφτει και ο πατέρας είναι σίγουρος ότι ο δεσμός της κόρης του νά τό παντρεμένο ζευγάρι είναι που δεν τήν άφάνει νά άπααρκρυνθεί. Οι ύποψεις του πηγαίνουν σε κάποιο έρωτικό δεσμό τό νέας με τόν κύριο, αλλά τελικά άποκαλύπτεται ότι αυτή είναι «άχμάλωτος» της κυρίας. Αυτά γράφονται και παίζονται τό 1926.

Τό έργο ήταν κολογραφημένο και κολοπαρισμένο στο Παρίσι και είχε θεωρηθεί τότε έπιτυχία. Στην Ελλάδα τό πράγμα δεν ήταν και τόσο εύκολο. Ο τύπος χαρακτήρες την «Άχμάλωτος» σαν «κακοδουλοειδές θεατρικό έργο» και μάλιστα με

μέ κατανόηση. Γράφει ή «Έλληνική»: «Τό έργο είναι τολμηρόν εις τήν εύρεση του θέματος και όχι άνήθικον εις τήν διατύπωσιν του». Και ο Φώτος Παλιός, σημειώνει στην «Πολιτεία» της 2 Ιουνίου 1926: «Αλλά παρά τό τολμηρόν του θέματος, τό δράμα έκτυλλασεται έντός του πλαισίου της συμβατικής εύπρεπείας, χωρίς νά δείνει άφορμήν-άπά στενης σκηνηκής άπόψεως-εις διαμαρτυρίας ήθολογικές». Τέλος, ά Κώστας Οικονομίδης στα «Έθνος» γράφει: «Οι σκανδαλοχαρής που φαντάζονται ότι θά δούν τέρατα και σημεία, δικαιούσιν ζωηροτάτην άπογοήττειον».

Ετσι, άντιμετωπίθηκε ένα έργο που αναφερόταν στο λεσβιακό έρωτα, στο 1926. Ας σημειωθεί ότι ο Αριστοφάνης δεν παίζαταν και πολύ συχνά κι άκόμη ότι και τήν εποχή εκείνη και άργότερα ή επεξεύρωση παρουσίαζε τους όμοφυλόφιλους πάντα κοροϊδευτικά. Κι άς θυμηθούμε με ότι τό «Βουτιρόπαιδο» ο Μορφονιός, είναι από τό πιο γελοία πρόσωπα του Κοραϊκόλη.

Περιπτώσεις

Από τό παγκόσμιο θέατρο δεν λείπουν περιπτώσιακά τουλάχιστον κάποιες νέες όμοφυλοφιλικές, φυσικά, στον Αριστοφάνη γίνονται πολλές αναφορές, αλλά και στο Σαίξπηρ, κατά τόν Κόττ τουλάχιστον, ύπαιθρον πολλά στοιχεία έρωτικής άπαιτεράτητας, όπως τό «Ονερο της καλοκαιρινής νύχτας» με τό δυο ζευγάριών των έρωτευμένων ή άκόμη και τή σχέση Ομπερον - Πούκ - Τιτάνιας.

Τό έργο είναι τολμηρόν εις τήν εύρεση του θέματος και όχι άνήθικον εις τήν διατύπωσιν του». Και ο Φώτος Παλιός, σημειώνει στην «Πολιτεία» της 2 Ιουνίου 1926: «Αλλά παρά τό τολμηρόν του θέματος, τό δράμα έκτυλλασεται έντός του πλαισίου της συμβατικής εύπρεπείας, χωρίς νά δείνει άφορμήν-άπά στενης σκηνηκής άπόψεως-εις διαμαρτυρίας ήθολογικές». Τέλος, ά Κώστας Οικονομίδης στα «Έθνος» γράφει: «Οι σκανδαλοχαρής που φαντάζονται ότι θά δούν τέρατα και σημεία, δικαιούσιν ζωηροτάτην άπογοήττειον».

Πόλημος Φεσουλός και Γιάννης Φάβρης στην έλληνοαθηναϊκή παραγωγή του «Μαύρα».

Από τόν έλληνοαθηναϊκό κινηματογράφο καταγράφεται μιά έπισημη περίπτωση άσχετη με τόν έρωτα στο Γκρήντουετς Βιλλιάτς» και «Άγια νύχτα».

Στό χώρο τού μουσικού έπιτυχία σημειώνει τό «θρόνισμα» και παράλληλα παίζονται «Η άόρτια» και «Η έκδίκηση της Μεδούσας». Υπάρχει πιά ένα πλήθος έργων και ένα πλήθος συγκροτημάτων σ' όλη την Αθήνα και στην Ευρώπη που δεν

φώνεται μιά νέα κατάσταση. Τό όμοφυλοφιλικό θέατρο τολμά περισσότερο, τό έργο γίνεται πυκνότερα και μάλιστα δημιουργούνται θέατροι που παίζουν μόνο αυτό τό είδος δράματα και κωμωδίες ή μιούζικαλ. Ετσι, στο θέατρο του Τζόε Κινο, στη Νέα Υόρκη, παρουσιάζεται ένα τολμηρό ρεπερτόριο με έργα όπως ο «Φιλοκτήτης» του Αντρέ Ζιτ, «Ο κλάουν» της Κλόρις Νέλσον, «Η τρέλα της λαίδη Μπάι» του Λάνφρντ Ούιλουκ, μιά σύγχρονη «Μήδεια»

Ο κινηματογράφος

Πολύ πιο πλούσιο είναι τό ρεπερτόριο τών όμοφυλοφιλικών έργων στον κινηματογράφο, είτε με καλυμμένες καταστάσεις ή σάν περιπτώσεις σε έργα γενικότερου ενδιαφέροντος και προβληματισμού, είτε σε ξεκάθαρα έργα όμοφυλοφιλικού προβληματισμού. Κάπου γράφτηκε ότι τό φιλμ αυτό φθάνουν τις πολλές εκατοντάδες. Οστόσο μερικά έχουν ξεχωρίσει.

Είναι γνωστές οι περιπτώσεις τών φιλμ «Σύλβια Σκάρλετ» του 1935 με τήν Κάθριν Χέμπτον και «Μαρόκο» του 1930 με τήν Μάρλεν Ντή-τρον. Αργότερα παίζθηκαν τό φιλμ «Βρόχος» του Χίτσκοκ, «Ρώμη, άνοχρωτή πόλη» του Ροσελίνι, που ήταν νέες όμοφυλοφιλίας, όπως επίσης «Τό τρίτο φύλο» και «Η δική του Οσκαρ Ουάλντ».

Και ο κατάλογος μακραίνει άκόμη περισσότερο όσο προχωρούμε στον πιο σύγχρονο κινηματογράφο. Νά μερικοί τίτλοι: Ο Άλφρενς της Αραβίας, Αλφρέδος Τζιμ, Ο ύπαιρτής, Ανταίγειες στα χρυσά μάτια, Ο κοσμοπύδου τό μεσοκινητό, Σισί, Ψίβυροι, Οι έλαφίνες, Τό θέωρημα, Ερωτευμένες γυναίκες, Η γοητεία της μαρτίρας, Οι φίλοι, 1900, Θάνατος στη Βενετία, Σατυρικά, Καταραμένοι, Η πάση τών θένων, Περαόνα, Ψωνιστήρι, Καλλιθέας, Καμπαρέ, Ντόλτος Βίττα, Ο Ρόκκα και η δέλεφια του, Τό έξερές τό μεσοκινητό και πλήθος άλλες. Κι άκόμη θέβαια, δεν πρέπει νά ξεχάσει κανείς τά έργα τού Τέννηση Ουίλιαμς που γυρίστηκαν σε ταινίες.

Στην Ελλάδα, τό θέμα της όμοφυλοφιλίας για πολλά χρόνια ήταν χωροφί των πτηνών κομωδιών τού κι

Ο ίδιος ο παπας ομοφώνως με την ταπεινή του Αρμιά. Ο λόγος είναι ο ακριβής μιλιάντος για το «Εκρηξη στην καρδιά» λέει ότι υπάρχει μία σχέση ανάμεσα στην παλιά αντίσταση και στους σημερινούς τρομοκράτες. Ο πατέρας στην ταινία (Τρεντινιάν) και ο γιος του (ο νέος ήθοσιος Φάουστα Ρόσι) θα έλαβαν σε σύγκρουση πάνω στην αντίληψη και την αντιμετώπιση των γεγονότων. Ο πατέρας, που ήθελε την αντίσταση, δεν έχει μεταδοίσει στα γιά του εκείνες τις έμπειρες, αλλά και ο γίας του δεν ενδιαφέρεται να τις γνωρίσει. Στα πανεπιστήμια σήμερα οι φοιτητές βλέπουν τα πράγματα από άλλη γωνία.

Ο Αμέλιο, μιλώντας με τους δημοσιογράφους, παραδέχτηκε ότι το σενάριο της ταινίας του έχει πάρει πολλά στοιχεία από την ιστορία του καθηγητή Νέγκρι. Κι ακόμη πρόσθεσε, ότι πολλά σημεία του φιλμ επιμένουν στον προσωπικό τομέα, όταν τομέα των σχέσεων πατέρα - γιού, σε συνάρτηση μάλιστα με μία κοπέλα με την οποία συνδέονται και οι δύο. Ετσι υπάρχει στην «Εκρηξη στην καρδιά» και μία άλλη διάσταση των σχέσεων της παλιότερης με τη νεότερη γενιά, το χάσμα των γενεών, τις συναισθηματικές του αντιδράσεις κλπ.

Το φιλμ έχει γυριστεί στο Μιλάνο, γιατί ο Αμέλιο πίστευε πως ήταν ένα τέτοιο περιβάλλον που χρειαζόταν το φιλμ. Ούτε η Ρώμη, ούτε τα Τουρίνο δεν θα βοηθούσαν στο να δοθεί το σωστό κλίμα, πολύ δε λιγότερο η Νάπολι ή μία άλλη ανάλογη πόλη. Κι ακόμη κάτω: ο Αμέλιο αφήνει την ιστορία του γραμμικά και με κανονική χρονική εξέλιξη, αποφεύγοντας τις αναδρομές, κι αυτό γιατί θέλει η αφήγησή του να είναι ξεκάθαρη και χαρακτηριστική.

Μέχρι να γίνουν αστροναύτες

Η νεότερη ιστορία έχει τους ήρωες της ήρωες και ήμπεους. Και οι Αμερικανοί πιστεύουν ότι στους ήρωες αυτούς ανήκουν οι αστροναύτες που εισέβαλαν στο διάστημα και έφτασαν στη σεληνή. Και γιά τους ήρωες αυτούς γυρίστηκε τώρα μια αξιόλογη ταινία που τιτλοφορείται «Η σωστή όμαδα», που γύρισε ο σκηνοθέτης Φιλίπ Κάουφμαν, με βάση το βιβλίο του Τζιμ Γουφ που κυκλοφόρησε πριν πέντε χρόνια. Το φιλμ αυτό, που διαρκεί πάνω από τρεις ώρες και, εξαιτίας του θέματος του, έχει λαμπρές φωτογραφίες από πτήσεις και από ψηλά, καλύτερα με περίοδο χρονική που ξεκινάει από το 1947, όταν ο πιλότος Τσάκ Γήγκερ έσπασε με το αεροπλάνο του το φράγμα του ήχου, και έγραψε ιστορία, και φτάνει μέχρι τα κατορθώματα των αστροναυτών.

Το φιλμ δείχνει πως από μία ομάδα θαρραλών και ριψοκίνδυνων πιλότων, που δοκίμαζαν αεροπλάνα νέου τύπου στην έρημο Μοζάβ, διαλέχθηκαν οι άνθρωποι που πέταξαν στο διάστημα, σε μία προσπάθεια να φτάσουν τους Ρώσους και να γράψουν τη δική τους ιστορία. Το φιλμ δείχνει πώς ο Γήγκερ δεν θέλησε να γίνει αστροναύτης, προτιμώντας να είναι ένας καλός πιλότος και εκπαιδευτής. Ο σκηνοθέτης Κάουφμαν, μιλώντας γιά τους ήρωες της ταινίας του (τά πραγματικά πρόσωπα ζούν) λέγει ότι «υπήρχε τότε μία άλλη ποιότητα σ' εκείνους τους ανθρώπους. Είχαν μία ποιότητα που μου φαίνεται ότι σήμερα δεν υπάρχει πιά. Ηταν θαρραλέοι. Και ήρωες κάνεις τους άλλους, αλλά θαρραλέοι γίνεσαι μόνος σου. Κι αυτό δεν είχε καμία σχέση με τους θαμνούς και τ' αέριμα: η ήσους θαρραλέος ή όχι».

Στις 9 Απριλίου του 1959 είχε διαλεχτεί η πρώτη σειρά των αστροναυτών και ήταν οι Άλαν Σέπαρντ, Βίλτζιλ Γκρίσομ, Τζών Γκλέν, Σκότ Κάρπεντερ, Βόλτερ Σίερρα, Γκρόρντον Κούπερ, και Ντόναλντ Σλέυτον. Οι πρωταπόροι αυτοί, που ονομάστηκαν αστροναύτες κατά προέκταση των «άγροναυτών» του Ισόνα, υποβλήθηκαν σε τρομερές δοκιμασίες από τους εκπαιδευτές τους και από τους επιστήμονες. Το φιλμ δείχνει όλα αυτά της σκληρή προσπάθεια, ενώ παράλληλα προσπαθεί να σκιαγραφήσει και την άθρωπη πλευρά. Τους ρόλους του φιλμ έρμηνεύουν ο Σάμ Σέπαρντ (που έναρσκάνει το Γήγκερ, που έσπασε το φράγμα του ήχου), η Μπάρμπαρα Χέρσευ, ο Σκότ Γκλέν, ο Σκότ Πόλλινγ, ο Σκότ Γουίλσον, ο Εντ Χάρρις, η Κιμ Στάνλεϊ και άλλοι.

Ταινίες σε λίγες γραμμές

Και η παραγωγή ταινιών με γνωστά και άγνωστα αστέρια της σκηνόθεας και της υποκριτικής συνεχίζεται. Από το μεγάλο αριθμό ξεχωρίζουμε: Ο Σην Κόννερυ θα πρωταγωνισήσει σε μία ταινία του θαυμάσιου Ακίρο Κουροσάβα που τιτλοφορείται «Ράν» και είναι η ιστορία του θασιλά Αλη, από Ιαπωνικά... Η ζωή του Μάριο Λάντζα, του τεχνόρου που με μία ταινία (το «Μεγάλο Καρούτσι») είχε γίνει διάσημος, θα γυριστεί σε φιλμ. Το πρόβλημα είναι ποιος από τους νέους τεχνόρους θα τον έναρσκάνει...

Ο Νήλ Σάιμον αποκουέι να γυρίσει μία κωμωδία, στην οποία θα πρωταγωνιστούν ο Σην Κόννερυ, ο Μάικελ Κέην και ο Ντάντλου Μουρ... Μία ταινία γιά τους Βίκινγκς, με οσθετική οικονομική ένιχωση σχεδιάζουα να γυρισουν οι Νορθβηαί. Τίλας «Ο δράκοντας»... Η Σοφία Λόρεν παίζει σε μία ταινία μαζί με τον 17χρονο γιό της Εντουάρντο. Πρόκειται γιά κωμωδία και τιταφορείται «Κάτι ενθά»... Η Μάτα Χάρι, η δαίμονια Γερμανίδα κατάσκοπος του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, ζαναγυρίζεται σε ταινία με πρωταγωνίστρια τη Σιλβία Κριστέλ... Η καινούρια ταινία του Τζέιν Σλέινγκερ τιταφορείται «Το γερβάκι και ο χιονάνθρωπος» και έχει γιά πρωταγωνιστές τους Τίμοθι Χάττον και Σην Πέρν... Ο σκηνοθέτης Σέρτζι Σκολιμόδοκι πήρε γιά την ταινία του «Η έπιτυχία είναι η καλύτερη έκδικση» το Μάικελ Γκρόκ... Λέγεται ότι ετοιμάζεται μία ταινία με θέμα τη ζωή της Βιβίαν Λή, της πρωταγωνίστριας που «Όσα παρνεί ο άνεμος». Την αξέχαστη ήθοσιό θα ζωτανάψει η Τζέην Σέιμου.

«Αιχμάλωτος» σαν «σκανδαλιώδη» θεατρικών έργων» και μάλιστα, με άφορη την παράσταση έκεινη, δημιουργείται μία έπιτροπή γιά την παρακολούθηση των θεατρικών έργων γενικά. Τό ήθη της έποχής, έχουν τοποθετημένη την όμορφολοφία σε ένα έπιπέδο που δεν σκιάζει πολλές έξουβερσιότητες.

Όπόσο μία μερίδα του τύπου, αντιμετώπιζε την «Αιχμάλωτο»

παίχθηκε στη Νέα Υόρκη το έργο «Ο άνθρωπος της ήθονης» της Μαίη Γουστ, όλο οι συνειπίες ήταν όδονηρες. Η άστυνομία εισέβαλε στο θέατρο, έβαλε λουκέτο και έριξε τού ήθοσιους στην κλωδα κι από κει στο τμήμα όπου έγινε φακέλωμα.

Γύρω στα 1960

Όπόσο, γύρω στα 1960, διαμαρ-

τηγες αναγκαστικά ο ομοίωσις διατίσει να παρουσιάζει έργα όμοφολοφικά.

Στην Ελλάδα

Μεταπολεμικά και στην Ελλάδα, γίνονται όλο και πιο συχνές οι παραστάσεις έργων με θέμα την όμοφολοφία. Ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία. Ετσι είδαμε την «Σαβίη φράουλα» του Ιταλού Μίνο Μπέλεϊ,

ομοφολοφία, σηματοπώνον στο έργο και η στάση του ναζι έναντι στο πρόβλημα. Το έργο ήταν πολυπρόσωπο και έπαιξαν έπισης, ο Γιώργος Μοσχίσης, ο Αλιέξανδρος Αντωνόπουλος και άλλοι, κυρίως νέοι, ήθοσιολ.

Παίχθηκαν ακόμη το «Ψάφιο παρών», το «Πρόσωπα φυσικά κι διάλογοι» του Πατρώνι Γκρίφι, το «Στάχτες» του Ρήντικν, «η μοίρα και τή

αφίκασι γιά πάσα χρόνια ήταν ομοίωσις των φτηνά κωμωδιών του κηνητογράφου, με τύπους όμοφολοφών, που υποδόνταν τυποποιημένοι ήθοσιολ, ενώ πιο πρόσφατα υπήρξε μία άλλη στάση, όπως είδαμε στις «Μέρες του 36» του Αγγελόπουλου, στον «Άγγελος» του Κατακωζίνου, στη μικρού μήκους ταινία του Παπαναγιάνη «Το κρεβάτι» κι ακόμη στη «Γλυκεία ομοίωσις».

του.Οοοοο οραχών, που σημαίνει ότι πάνω από 200 άτομα πήραν όσα δίνονται σε μία ελληνική ταινία όμοίωσις αποτέλεσμα (σκεφτείτε να παίρνε ένας πεζογράφος 10 εκατομμύρια γιά ένα μυθιστόρημα, που θα σκεφτανόταν να γράψει - όχι έπιστημονική φαντασία) και που σημαίνει, έπιπροσθέτως, ότι οι ίδιοι δεν πήραν τίποτε, αφού τα χρήματα καταλήγουν στις τσέπες των εκδοτών.

Οι τελευταίοι

Τό πώς αντιμετώπιζεται ο λογοτέχνης από τα κράτος, φαίνεται και από τό έξης πολύ χαρακτηριστικά γεγονότα: Αν τα ραδιόφωνο έπιλέξει να παρουσιάσει ένα ελληνικό μυθιστόρημα, θα πληρωθούν οι έπιμελητές της έκδοσης, ή ήθοσιός που θα τό διαβάσει, ο ήχοληγίτης, αυτός που θα κάνει την μουσική επένδυση, αλλά δεν θα πληρωθεί αυτός, που έγραψε τό βιβλίο. Η πληρωμή του είναι ότι τό έγινε ή... τιμή τό διαβάσει τό βιβλίο του. Αντίθετα πληρώνεται ο όμοίωσις όμοίωσις νεαρός ή ή ομοίωσις κυρία, που θα γράψει τις «έξυπνάδες» κάποιου χαριτωμένου έκδοποιών. Καί φυσικά, προτιμώμε να ξεχωρίσουμε έκεινη τη θάθερη ιστορία των συνταξιών των λογοτεχνών. Πεισθήκαμε...

Οφειλή

Από την κριτική της παράστασης του «Όικου εύνηρας», που δημοσιεύθηκε την περασμένη τετάρτη, έβγαλε από τους διακριθέντες ήθοσιολ τό όνομα της Πόλης Αθα, από άδελφια. Η έκλεκτή πρωταγωνίστρια, ήταν από τα θετικά στοιχεία της παράστασης έκεινης.

Μονοφάγδες

Απίστευτο και όμως αληθινό - ή, τουλάχιστον, μη διαμυσθέν. Η Μελάνα σχεδιάζει να κάνει και το δεύτερο λυρική σκηνή της χώρας στην... Αθήνα (λέγεται στο «Ρέσ»). Σίγουρα τό ΥΠΠΕ, τό προγραμματιστική αυτές τό προγράμματα είναι πλούσια και ποικίλα, περιλαμβάνοντας συνθέσεις και κλασικών και σύγχρονων συνθετών.

Τό ελληνικό ποίημα

ΛΟΡΚΑ Χορός Στή νύχτα μέσα τό κήπου έξι φωτοπολές στα κάσπαρα ντυμένες χορεύουν.

Στή νύχτα μέσα τό κήπου στεφανωμένες με χάρτινα τριαντάφυλλα και σπριμμένες ρίκες. Στή νύχτα μέσα τό κήπου τα μαργαριτάρια δόντια τους διαγράφουν τις φημίτες σκιές.

Στή νύχτα μέσα τό κήπου οι σκιές τους άπλώνουν φτάνοντας άδελφειες τό σκορπούρανο ούρανο. (Μετ. Στεφ. Καταματίτης)

Με διάσημους μαέστρους και σολίστ

Πλήθος μουσικών εκδηλώσεων στο φεστιβάλ Σάλτσμπουργκ

Όπερες, συμφωνική μουσική κοντιόερτα και σερενάτες...

Τό φεστιβάλ του Σάλτσμπουργκ, τής ώραιας αούστριακής πόλης, έχει και έφετος ένα πλουσιότατο πρόγραμμα μουσικών εκδηλώσεων αλλά και μερικών θεατρικών παραστάσεων. Τό έφετινό φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί από τις 26 μέχρι και τής 31ης Αύγουστου και, όπως πληροφορούμεθα, πολλοί Θεσσαλονικείς κι ακόμη περισσότεροι Έλληνες ετοιμάζονται τό παρακολουθήσουν. Καί αξίζει τον κόπο.

Στό φεστιβάλ αυτό μέτεχουν κάθε χρόνο μεγάλα όνόματα της μουσικής και φέτος ξεχωρίζουν ο Φόν Κάραγιαν, ο Κλαούντιο Αμπάντο, ο Τζέιμς Λιβάνι, ο Λόρν Μάσεν και όλλοι διάσημοι μουσικοί, ανάμεσα στους όποιους και η Έλληνίδα Αγνή Μπάτσοα. Τό πρόγραμμα των εκδηλώσεων, κατά είδος, είναι τό έξης:

ΌΠΕΡΑ

Θα παίχθούν ο «Μάκβεθ» του Βέρνι με σολίστ τους Νικολάι Γκισούρωφ, Τζένο Ντιμιτράβα, Πιέτρα Καπουτσόλι κ.α. και με συμμετοχή της φιλαρμονικής της Βιέννης και της χορωδίας της όπερας της Σοφίας, Σκηνοθέτης θα είναι ο Πιέρο Φατζίνο και διεθυντής της όρχήστρας ο Ρικάρντο Τσελίου.

«Ο Ιππόλιτος με τό τριαντάφυλλο» του Ριχάρδο Στράους θα έχει γιά σκηνοθέτη και διεθυντή τον Χέρμπερτ φόν Κάραγιαν. Θα παίζει η φιλαρμονική της Βιέννης και θα λάβει μέρος και η χορωδία της όπερας της αούστριακής πόλης. Στους όλους έξωχωρίζουν η Αγνή Μπάτσοα, η Βίλμα Αλι, ο Γκόντφριντ Χόρνικ κ.α.

Θα παρουσιασθούν έπισης τρεις όπερες του Μότσαρτ, ό «Όδομνέος» και ο «Μαγεμένος

αυλός» με διεθυντή τον Λιβάνι και η «Εται κάνουν όλες» με διεθυντή τον Ρικάρντο Μουτί. Καί στις όπερες αυτές θα παίζει η φιλαρμονική της Βιέννης και θα μετέχει και η χορωδία της κριτικής όπερας της Βιέννης. Θα πρέπει να προστεθεί έπισης ότι θα παρουσιασθεί και μία θρησκευτική όπερα, η «Ζέθθα» του Χαίντελ με την όρχήστρα του Μοτσαρτέουμ και την χορωδία του Σάλτσμπουργκ. Σκηνοθέτης θα είναι ο Φέντερικ Μερνίττα και διεθυντής όρχήστρας ο Ρόλφ Βάικερτ.

Στόν χώρο του μπαλέτου θα παίχθούν τό «κατά Ματθαιοι πάθη» του Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπάχ, με διεθυντή πάλι τον Φόν Κάραγιαν και με χορευτές τό μπαλέτο του Αρθούρου. Θα παίζει η φιλαρμονική της Βιέννης.

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Πλουσιότατο είναι τό πρόγραμμα σε συναυλίες συμφωνικής μουσικής, με σημαντικά έργα, διάσημους μαέστρους και θαυμασιούς σολίστ.

Εται στην συναυλία που θα διεθυνθεί ο Κλαούντιο Αμπάντο με την φιλαρμονική της Βιέννης και τον πανίστια Κριστιάν Τσίμμερμαν, θα παρουσιασθούν ένα κοντιόετο του Μπετόβεν και η 7η συμφωνία του Μπρούκνερ.

Σέ όλλη συναυλία, με την όρχήστρα της άκαδημίας του Αγίου Μαρτίνο, διεθυντής θα είναι ο Νέβιλ Μάρινερ και σολίστ ο πανίνας Άλφρεντ Μπρέννελ. Τό πρόγραμμα περιλαμβάνει έργα Βάγκνερ, Μπετόβεν και Χάδντν. Η ίδια όρχήστρα και ο ίδιος μαέστρος θα δώσουν και δεύτερη συναυλία με έργα Ρ. Στράους, Μότσαρτ και Μπε-

τόβεν. Μία πολύ σημαντική συναυλία θα είναι εκείνη της φιλαρμονικής της Βιέννης που θα διεθυνθεί ο Φόν Κάραγιαν με τις χορωδίες της Βιέννης και της Σόφιας, με τό «Ρέκβιεμ» του Βέρνι. Στους σολίστ μετέχει και η Μπάτσοα.

Την συμφωνική της Βιέννης θα διεθυνθεί έπισης και ο Λόρν

Ο βαρύτονος Φίσερ - Ντισκόου που ή συμμετοχή του στό έφετινό φεστιβάλ του Σάλτσμπουργκ είναι σημαντική

Μάσσελ σε μία συναυλία που τό πρόγραμμα της περιλαμβάνει έργα Μπάρτοκ και Μπετόβεν, με σολίστ τον βιολονίστια Γκέρχαρτ Χέτζελ. ΕΞ όλλου την ίδια όρχήστρα θα διεθυνθεί ο Ρικάρντο Μουτί και θα παίζει έργα Μότσαρτ και Μπρούκνερ.

Στις εκδηλώσεις τό φεστιβάλ μετέχει η φιλαρμονική όρχήστρα του Βερολίνου που θα παρουσιάσει δυό προγράμματα

με διεθυντή τον Φόν Κάραγιαν. Τό πρώτο πρόγραμμα περιλαμβάνει έργα Μότσαρτ και Ρ. Στράους και τό δεύτερο έργα Ντεμιούσι και Ραβέλι. Έπισης στό έφετινό φεστιβάλ τό Σάλτσμπουργκ θα πάρει μέρος και η συμφωνική όρχήστρα της Βοστώνης με διεθυντή της Βοστώνης τον Σέιτζ Οζάβα. Στην πρώτη συναυλία τό θα παρουσιάσει ένα μεγάλο έργο του Μάλερ με σολίστ τραγουδιού και χορωδία, ενώ στο δεύτερο πρόγραμμα της θα παιχθούν έργα Μπετόβεν και Ντβόρζακ.

ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΣΕΙΡΕΣ

Παράλληλα υπάρχουν πλήθος μουσικών εκδηλώσεων με σολίστ και μικρά συγκροτήματα. Από τις εκδηλώσεις αυτές δίνουμε τις έξης όμαδες:

Υπάρχει μία σειρά ρεσιτάλ με λίντερ όπου εμφανίζονται διάσημοι σολίστ όπ' όλο τό κόσμο (Νητήρι Φίσερ - Ντισκόου, Μαρίλιν Χόρν, Εντίτα Γκρουμπέρσα, Χέρμαν Πρέυ και άλλοι) σε έργα Χαίντελ, Σούμαν, Ροσίνι, Μπράμς, Μότσαρτ, Στράους, Ξωσούν, Λιστ, Πάρσελ, Σούμπερτ, Μπετόβεν, Βόλφ, Φοτέ κ.α.).

Μία δεύτερη σειρά περιλαμβάνει ρεσιτάλ με όργανα όπου διάσημοι σολίστ από διάφορες χώρες έρμηνεύουν σονάτες Μότσαρτ, Μπετόβεν, Φράνκ, Προκόφιεφ κλπ.

Μία τρίτη σειρά εκδηλώσεων που γίνονται τό πρώι, άποτελείται μόνο από έργα Μότσαρτ. Στις συναυλίες αυτές παίζει πόντοτε η όρχήστρα του Μοτσαρτέουμ και έρμηνεύουν συμφωνίες και κοντιόερτα του μεγάλου

συνθέτη με διάφορους μαέστρους και σολίστ άπ' όλων των κόσμω.

Υπάρχει έπισης μία τέταρτη σειρά μουσικών εκδηλώσεων που περιλαμβάνει μόνο σερενάτες. Στις συναυλίες αυτές μετέχουν συγκροτήματα όπως οι «Μουζίκτοι» ή όρχήστρα του Μοτσαρτέουμ και άλλα που διεθυνθούν οι μαέστροι Κλαούντιο Σιμόνε, Γιόζεφ Βλάχ, Μάρκ Αντρέ, Σάντορ Βέγκ κ.α. Τά προγράμματα περιλαμβάνουν έργα Μότσαρτ, Βιβάλντι, Ντβόρζακ, Χαδύντν κ.α.

Σέ μία πέμπτη σειρά έχουμε συναυλίες μουσικής δωματίου, πάλι με πολύ σημαντικά συγκροτήματα όπως οι σολίστες της Βενετίας, ή όρχήστρα δωματίου της Βιέννης, τό κουαρτέτο Χάγκεν, ή συμφωνιότα Ορφ κ.α. Καί στις εκδηλώσεις αυτές τό προγράμματα είναι πλούσια και ποικίλα, περιλαμβάνοντας συνθέσεις και κλασικών και σύγχρονων συνθετών.

Τέλος υπάρχουν στό πρόγραμμα συναυλίες θρησκευτικής μουσικής και χορωδιακής, παντομίμα, καθώς και θεατρικές παραστάσεις με έργα κυρίως τό κλασικού γερμανικού ρεπερτορίου.

Η ΔΑΠΑΝΗ

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τά εισιτήρια του φεστιβάλ είναι δυσώερετα και άκριβά (εξαινον όπó 25.000 γιά μία έκκληση) αλλά υπάρχουν, εθόσια και φθηνότερα. Η δαπάνη παραμονής και διατροφής δεν είναι μεγάλη, σε σχέση με τό ίσχυόσα στην Ελλάδα. Γενικά, μπορεί να υπολογίσει κανείς ότι γιά ένα δεκαήμερο στό Σάλτσμπουργκ, με τό έξοδα ταξιδίου, διαμονής, διατροφής και παρακολούθησης κάποιων εκδηλώσεων άπαιτείται μία δαπάνη της τάξεως των 40.000 - 50.000. Οπόσο, πρόκειται γιά ένα φεστιβάλ μοναδικό στον κόσμο, ο' ένα περιόδωλο έξαισιω.